

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Засновано у 2001 р.

Випуск 12

ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

Київ 2003

УДК 159.9:316.6
ББК 65.9(4УКР)29-2я43
М43

Редакційна колегія

Головатий М. Ф., д-р політ. наук, проф. — головний редактор
Гайченко В. А., д-р біол. наук, проф. — заступник головного редактора
Корінний М. М., канд. іст. наук, доц. — відповідальний редактор
Марусєва О. А. — відповідальний секретар

Економічні науки

Захожай В. Б., д-р екон. наук, проф., *Федоренко В. Г.*, д-р екон. наук, проф., *Титова Н. А.*, д-р екон. наук, проф., *Куценко В. І.*, д-р екон. наук, проф., *Осокіна В. В.*, канд. екон. наук, проф., *Онищенко В. П.*, д-р екон. наук, проф.

Психологічні науки

Максименко С. Д., д-р психол. наук, проф., акад. АПН, *Балл Г. А.*, д-р психол. наук, проф., *Ложкін Г. В.*, д-р психол. наук, проф., *Коломінський Н. Л.*, д-р психол. наук, проф., *Чуприков А. П.*, д-р мед. наук, проф., *Бурлачук Л. Ф.*, д-р психол. наук, проф., чл.-кор. АПН

Соціологічні науки

Судаков В. І., д-р соціол. наук, проф., *Ручка А. О.*, д-р філос. наук, проф., *Шкляр Л. Є.*, д-р політ. наук, проф., *Пилипенко В. Є.*, д-р соціол. наук, проф., *Танченко В. В.*, д-р філос. наук, проф.

Політичні науки

Бабкіна О. В., д-р політ. наук, проф., *Бебик В. М.*, д-р політ. наук, проф., *Горбатенко В. П.*, д-р політ. наук, проф., *Храмов В. О.*, д-р політ. наук, проф., *Шуба О. В.*, д-р політ. наук, проф.

Юридичні науки

Мироненко Н. М., д-р юрид. наук, проф., *Марчук В. М.*, д-р юрид. наук, проф., *Скрипнюк О. В.*, д-р юрид. наук, проф., *Калужний Р. А.*, д-р юрид. наук, проф., *Бабкін В. Д.*, д-р юрид. наук, проф.

Менеджмент

Федулова Л. І., д-р екон. наук, проф., *Гаєвський Б. А.*, д-р філос. наук, проф., *Дахно І. І.*, д-р екон. наук, проф., *Дмитренко Г. А.*, д-р екон. наук, проф., *Воротіна Л. І.*, д-р екон. наук, проф.

Рекомендовано Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 6 від 03.07.03)

Міжрегіональна Академія управління персоналом.

М43 Наукові праці МАУП / Редкол.: М. Ф. Головатий (голов. ред.) та ін. — К.: МАУП, 2001. — ISBN 966-608-120-2

Вип. 12: Психологічні проблеми сучасної молоді. — 2003. — 165 с. — Бібліогр. в кінці ст. ISBN 966-608-388-4

Розглядаються актуальні психологічні проблеми соціалізації та професійного становлення молоді. Висвітлюються психологічні проблеми девіантної поведінки молоді, а також проблеми культури і міжособистісних взаємин в юнацькому віці.

Для керівників, психологів, педагогів, студентів, а також усіх, кого цікавлять питання формування і розвитку молодого покоління.

Збірник "Наукові праці МАУП" зареєстровано Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України (свідоцтво від 11.04.02 за № 6048, серія КВ) як наукове видання, у якому висвітлюються результати новітніх наукових досліджень в галузях економіки, менеджменту, політології, соціології, психології, права, матеріалів наукових конференцій.

ББК 65.9(4УКР)29-2я43

ISBN 966-608-120-2
ISBN 966-608-388-4

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2003

ЗМІСТ

Розділ 1

ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ТА ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МОЛОДІ

О. В. Онуфрієва Самопрезентація творчого потенціалу молоді	5
Д. Л. Соколовська Толерантність і самооцінка студентської молоді	8
С. А. Галушко Актуальные психологические проблемы молодых сотрудников силовых структур	12
О. Ю. Попова Актуальні проблеми соціалізації дівчат	16
О. В. Блінова Тривожність як прояв суперечностей Я-концепції студентської молоді	19
Я. Ю. Колоколова К вопросу об изучении мотивации спортивной деятельности у молодежи	21
Р. В. Тарасюк Психологія формування особистої кар'єри як запорука успішного керівництва	23
О. М. Гріньова Психологічні особливості вибору професії студентів подвійних спеціальностей з практичною психологією	25
С. І. Самаріна Професійно-психологічна підготовка вчителя музики	27
А. В. Краснощек Особенности развития морального сознания личности в юношеском возрасте	29
Т. В. Лалименко Особенности развития самосознания личности в юношеском возрасте	32
Н. В. Херсонцев Формування громадянської позиції старшокласників (психологічний аспект)	34
Ю. В. Чуманова, С. В. Яремчук Психологічні особливості дослідження "Я-образу" майбутніх педагогів	37

А. М. Горкавчук Підвищення психологічної привабливості особистості в очах роботодавця	40
И. Жинжа Особенности мотивов социального поведения студентов	43
К. С. Маркин Влияние мотивации на результаты деятельности студентов как проблема современной молодежи и современного образования	46
О. О. Калініна, Л. П. Добровольська Фаховий відбір як початковий етап професійного становлення майбутнього педагога	48
И. Ю. Кучерова, Н. А. Козина Особенности личности студенток-психологов	51
О. В. Жабко Довіра в сучасному суспільстві як один з аспектів соціалізації молоді людини	54
О. И. Балдина Психологические проблемы профессионального становления молодежи	56
М. В. Баров Дослідження сучасних проблем студентської молоді	60
Н. В. Лихошвед Деякі аспекти розвитку особистості в юнацькому віці	62
В. М. Сахно Підготовка майбутнього вчителя-класовода як умова соціалізації особистості	63

Розділ 2

ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ МОЛОДІ

Е. А. Лаврентьева Психологическая помощь подросткам с девиантным поведением	65
Е. С. Цыганкова Проблеми формування психофізіологічних состояний несовершеннолетних женщин в пенитенциарній системі	72

В. І. Крижанівська Особливості профілактики адиктивної поведінки підлітків у роботі психологів-волонтерів	75	Д. М. Співак Вплив засобів масової інформації на особистісний розвиток підлітків	122
П. П. Секов Служби, сынок, как дед служил.....	77	А. В. Тарасов Вплив засобів масової інформації на формування свідомості в юнацькому віці	124
Р. І. Шигабетдінов Молодь у пенітенціарній системі	80	З. Ергашова Восприятие дружбы в ранней юности	126
В. М. Давиденко Основні психологічні фактори, що впливають на виникнення у молоді потягу до алкоголю	82	С. Толмачева Любовь как социально-психологический аспект человеческих взаимоотношений	129
Л. Н. Калинина Преступность несовершеннолетних как вид девиантного поведения	85	Е. М. Олиевская Роль социальных норм в поло-ролевом становлении личности	132
Т. Б. Величко Психологічні проблеми девіантної поведінки молоді	88	І. В. Середенко Психологічний вплив реклами на споживачів	135
Ю. А. Фесенко Особливості проявів неврозів у підлітків	90	О. В. Ливеринова Социально-психологические проблемы современной молодежи: молодежные движения и организации	137
О. А. Красноярская Потеря работы как одна из причин отклонений в поведении	94	О. В. Панасюк Роль сімейного спілкування в соціалізації особистості юнацького віку	141
В. М. Котеленець Асоціальна поведінка в ранній юності: причини, наслідки, профілактика	96	А. В. Рымаренко Направленность личности студентов и особенности социально-психологического климата студенческой группы	143
Г. Ю. Парходько Психологічні проблеми девіантної поведінки	100	О. С. Брайко Особенности восприятия фразеологизмов мужчинами и женщинами 17–18 лет	145
К. В. Чернокур Особенности корреляции аноргазмии и психорисунка	103	О. В. Егошина Роль межличностных отношений в студенческой группе	147
С. В. Шульга Шляхи профілактики тютюнопаління серед учнівської молоді	106	Ю. В. Хархели Особенности психологического противостояния вербальной манипуляции	150
О. Н. Воскобойник Психологические проблемы в девиантном поведении подростков	109	З. Й. Марценюк Динаміка уявлень студентської молоді про майбутню сім'ю	152
Розділ 3		М. Ю. Алексеева Любовь как синтез чувства, творчества и отношений	154
ПРОБЛЕМИ КУЛЬТУРИ ТА МІЖСОБИСТІСНИХ ВЗАЄМИН В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ	114	В. А. Марчук Щодо проблеми самотності в юнацькому віці	157
А. І. Павлюк Молодь і сучасна культура: психологічні проблеми	114	В. С. Калугер Щодо питання рефлексії соціокультурної динаміки студентської молоді	158
М. В. Мазур Міжособистісні стосунки в юнацькому віці: дружба, любов	117	О. В. Чура К вопросу о дружбе в юношеском возрасте	160
О. О. Халік Особливості профілактичної роботи в молодіжному середовищі	119	Л. В. Штачихина Психологические особенности формирования чувства дружбы в возрасте 16–17 лет	163

*В. А. МАРЧУК, студентка II курсу
(Житомирський інститут МАУП)*

ЩОДО ПРОБЛЕМИ САМОТНОСТІ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Наукові праці МАУП, 2003, вип. 12, с. 157

Робиться спроба проаналізувати психологічні причини самотності в юнацькому віці.

Почуття самотності переживає чимало юнаків і дівчат. В одних це почуття відображає реальність — вони справді самотні, не мають друзів і навіть приятелів, у них порушені емоційні контакти з батьками, вчителями. В інших це почуття не є безпосереднім відображенням реальності, але може бути достатньо сильним. Такі юнаки і дівчата ніби передбачають можливу самотність, оцінюючи свої зв'язки з людьми як випадкові, як такі, що мають поверховий характер.

Є ще одна, особлива категорія людей, які поєднують почуття самотності з потягом до усамітнення, — і таких найбільше. Якщо самотність — справжня відсутність зв'язків з людьми, то усамітнення — фактично прагнення осмислити себе, своє життя наодинці з собою [1].

Болгарський психолог Л. Симеонова [2] вважає, що для людей, котрі відчувають себе самотніми, характерні:

- 1) ненаситна потреба людини у самоствердженні, коли центром її уваги є лише власний успіх;
- 2) одноманітність поведінки, коли людина не в змозі вийти за межі обраної нею ролі, й тому відсутня природність в контактах з іншими людьми;
- 3) надмірна зосередженість на власних почуттях;
- 4) нестандартність поведінки, коли світосприймання й вчинки не збігаються з правилами й нормами, встановленими в цій групі. Зазвичай така поведінка характерна для талановитих людей, що випереджають час, в якому живуть;
- 5) недооцінка себе як особистості, й звідси страх бути нецікавим для інших.

У юнацькому віці завершується об'єктивна потреба у відокремленні. У процесі самовизначення відбувається психологічний перехід до самоуправління. У юнаків і дівчат виникає потреба у розумінні іншими людьми своєї неповторності, унікальності. І вона настільки сильна, що іноді втрачається необхідність визнавати унікальність інших людей. Пара-

докс полягає в тому, що це відбувається на тлі різкого злету значущості інтимного спілкування [3].

Саме в юнацькому віці визначається сфера реалізації своєї власної особистості, відбувається утвердження системи світобачення, тобто ствердження своєї "самості". Звідси витікає й специфіка стосунків юнаків і дівчат з іншими людьми. Вони вимагають до себе постійної уваги. Іноді це призводить до того, що втрачається потреба розуміти інших. Невміння бачити іншого породжує велику кількість проблем, з якими людина вперше стикається в юності. Юнаки та дівчата, котрі ще не встигли відчути справжнього кохання та дружби, вже розчаровуються в цих почуттях.

За результатами психологічного обстеження, проведеного Ю. М. Швалбом та О. В. Данчевою серед учнів дев'ятих класів, виявлено, що 50,1 % старшокласників взагалі не бачать будь-якої необхідності розуміти іншу людину, а 22,2 % респондентів таку необхідність уявляють доволі абстрактно — у них не виникає бажання розуміти інших. І лише 27,7 % дев'ятикласників вважають, що в них є внутрішня необхідність і бажання розуміти інших. Але такі відповіді на прямо поставлені запитання недостатньо точно відображають психологічно складний світ юнацтва [3].

Неусвідомлюваний егоцентризм — далеко не єдина причина, що призводить до розчарування в дружбі та заважає встановленню духовно близьких стосунків з іншими людьми, а відтак може привести до самотності.

Література

1. Мудрик А. В. Время поисков и решений, или старшеклассникам о них самих. — М.: Просвещение, 1990. — 191 с.
2. Симеонова Л. Человек рядом...: Пер. с болг. — М.: Политиздат, 1989. — 159 с.
3. Швалб Ю. М., Данчева О. В. Одиночество: социально-психологическая проблема. — К.: Украина, 1991. — 270 с.